

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 18.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 100 K, félre 80 K, negyedévre 40 K, egy óra 13-30 K. Egyes szám ára 2 K.

Felolvasó szerkesztő:

ZSILAVY GÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy Isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámaszásában.
Amen“

Szemle.

A háború örületének a sok keserű, szükség, nélkülözés és nyomor mellett még egy szörnyűség is születté van, melyről hasábként írunk ma szerző a világban: a munkanélküliség. Egy negyedszázaddal ezelőtt, a huszadik század derengő hajnalán még a munka megdicsőítéséről álmottunk, a civilizáció óriási térdhódításairól beszélünk, a fejt, felekezeti és nemzeti ellentétek elsimulását vártuk és azt reméltük, hogy az Isten képére teremtett ember világhódító diadalutjára lépett. Minő szörnyű csalódás! Ami megvolt, eltűnt. Századok vérrrel ázótt munkájának helyén az emberi haladás kormos úszkái merednek; a kicsi jólét letarolt berkeiből az éhség csattogó fogu farkasai merednek reánk. Itt a nyomor ül halott torát, ott a harcok fegyverei pattognak; itt a békét erőszakosan elnyomott népek nyögik, ott az emberszeretet álarca alatt gyilkosok lappangnak. Az emberiség siet, rohanna siet az önmaga-ásta lejtőn a megsemmisülésbe. — Magyarországon tízezerre megy a munkanélküliség száma, Franciaországban kétszáz ezer angol munkás keres alkalmazást, az amerikai hat milliós munkanélküli seregéből, aki csak teheti, eladja magát pénzért, eladja életét, szabadságát, embervoltát, mert éhen nem vesztet, eladja magát a spanyol idegen légióba, hogy fegyvert ragadva erős munkás kezebe, irtsa embertársait s mások ki-ontott vérén keresse meg nyomorúságos élete betevő falatját. Szörnyűség még elgondolni is! Az ember, a szeretetre teremtett ember, a világ fejlődését előbbre vinni hivatott tetters munkás — legyen az testi vagy szellemi — a pusztítás, a gyilkolás munkáját kénytelen vállalni 90 cent napi szoldért, saját bérét vásárolni éhen, csak azért, hogy ne kelljen éhen halnia. El-megy messze Afrikába, a Szahara pusztító sivatagjába, félvadember-vadászatra, abban a reményben, hogy ha öt év után kilyug-gatott bőrrel, szétronsolt testtel, — de meg-marad, 140 dollár végkielégítést kapjon. Hol a kultúra, hol vannak az emberiség jólétei, a civilizáció szülővödei, a tehé-sek, a módosok, a gazdagok, kik egy kéz-levénytel megteremthetnék milliók tisztas megélhetését? Az istenért, mutakozzunk! Mert ha egyszer megkérdezzük itt nálunk is az embervásár, félt, hogy nagyon nagy lesz a magyar hős kínálata is!

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Helyreállt Nyugaton a vasúti forgalom.

Sopron, szept. 17.

(M. T. I.) A Sopron—köszegi vonalon a vasúti forgalom ismét helyre-állott.

Beszakadt templom.

Brüsszel, szept. 17.

A brüsszeli Szent Anna templom bolthajtása beomlott; egy asszony és két gyermek lett a szerencsétlenség áldozata. A katasztrófát állítólag szélvihar okozta, mely az előző éjszaka Brüsszel fölött dühöngött.

Mogyilkolt polgármester.

Pilsen, szept. 17.

A Magyar Kurir jelenti: Schuller János pilseni polgármestert nemrég két ember megtámadta, mogyilkolta és kirabolta. A gyilkosság gyanúja miatt most letartóztattak egy Ivanik nevű egyént, aki állítólag egy Müller nevű németországi emberrel együtt követte el a gyilkosságot.

Tilos a magyar beszéd a Felvidéken.

Pozsony, szept. 16.

Trencsénben Bella zsuppán megtiltotta a magyar beszédet. Erre vonatkozó rendelete a következőképpen szól: Rendelet a magyar nyelv kihívó használatára ellen.

Felhívom a közhatóságokat, hogy a legerélyesebben járjanak el azon visszaélések ellen, hogy vérrrel (ugyan-ugyan milyen vérrrel? Szerk.) kivívott szabadságunk kigunyolásául a nyilvános helyeken kihívóan magyarul beszélnek. Állami presztizsünket az illető egyének provokáló szemérmelenségével szemben a legerélyesebben meg kell védeni. Elvégre is Szlovénországban élünk és ezer okunk van rá, hogy eddig elnémitott nyelvünkre kényesek legyünk. Ez a nyelv mentett meg minket szolgásgunkban az életnek. Ezért nem engedem meg, hogy a mi földünkön (?) tendenciózusan idegen nyelvet használjanak szóban és írásban. Felhatalmazom az összes hatósági alkalmazottakat, hogy rögtön igazoltassák azokat, akik nyilvános helyeken kihívóan magyarul beszélnek; minden magyar felírásu üzleti nyomtatvány hivatalosan el-kobzandó. Aki a rendelet szemle ellen vét, magának tulajdonítsa a következményeket.

A nagyidai eigányok.

Hogyan is mondja csak a nemzet nekibúsult nagy költője: Arany János?

Egyszer volt özönvíz, mióta a világ;
Egyszer nyit száz évben, az áloe virág;
Egyszer volt, mondják, kutyavásár Budán;
Egyszer a hős dádec romlása Nagyidán“.

Félek, hogy a haragtól, szégyentől elgörcsösült kezemben a toll valami krimi-nális kifakadásra ragad, amit később utóbb megbánni, hát inkább kacagniuk egyet, ha keserű lesz is az a kacaj, ha a szívünk vére buggyan is ki nevetésre torzult ajkaink között. Arany János is így tett. A 48-as szabadságharc leverése, az ott észlelt pártoskodása, visszavonása, rút egyenetlenkedése az ellenségétől körül vett magyaroknak, „keserű kacajra fakasztá őt“.

Mert azt az egyet, remélem, senki sem tagadja, hogy ennél szegényteljesebb komédia még nem szakadt nemzet fejére, ilyen neveltségű népet még nem tettek, és éppen tán a történelmi órák legkritikusabbján, mint minket a világ előtt a saját vezetőségünk. Itt van a nyakunkon a megaláztatás legharomabb rabigája: Nyugatmagyarország átadása, itt a legsötétebb nyomor: a pénzünk teljes elértéktelenedése, itt ordít körülöttünk a sok éhes tisztviselő és munkás, mert a legjobb esetben is olyan kenyeret etetnek vele u. n. tisztviselő listából, amit csak egy kicsit is finnyás malac sem eszik meg, s ugyanakkor egy csomó is az illetőhöz egészen közelifők letartóztatásával garnirozott botrány középpontjában álló miniszter isteni naivitással vágja oda az elámult nemzet fülehallatára, hogy „adott esetben minden politikai párt tagjai, sőt a kormány tagjai részéről is történtek kijáratok“... Mát igenis ezt — ha egyebet nem is —, de ezt az egy tételt le-szögezzük, mert az nyílt beismerése annak a hibának, amely lehetővé tette, sőt fel-bátorította azt a pár letartóztatott nyomorultat bűnös cselekvényük végrehaj-tására. Mert régi jó és igazságos köz-mondás az, hogy alkalom szüli a tolvajt. S ha most gondolatban újra végigtutom ezt a vérgesztét, piszkos históriát, s ke-resem az egésznek lélektani nyitját, ön-kénytelenül is arra a szomorú következményre jutok, hogy nem tudom ki a nagyobb bűnös, azok-e, akik az egész gázságot kieszelték és végrehajtották, vagy azok-e, akik tekintélytelenségük folytán odáig engedték fejlődni a dolgokat, hogy ilyen gyalázatos botrány az egész világ szemelátára Magyarországon meg-történhetett.

S ha nem akarunk — pedig igazán semmi kedvünk sincs hozzá — a nagyidai cigányok sorsára jutni, akik úgy vesztették el várukat, hogy a búta Csóri vajda utána kiáltotta a már-már visszavonuló ellenségnek: Volna csak puska-porunk, majd adnánk mi nektek! — az ország becsülete, a nemzet jóhírneve, az állam belső rendje és külső tekintélye nevében követeljük, hogy mindazok, akik

bűnösök, azonnal és a legteljesebb mértékben bűnhődjenek, azok pedig, akik erélytelenségükkel lehetővé tették a bűn elkövetését, távozzanak az ország éléről, mert ennek a szerencsétlen népnek ezekben a kritikus időkben nem félemberekre, de félistenekre van szüksége.

„Csonka Magyarország — nem ország.
Egész Magyarország — mennyország!”

Újabb letartóztatások a kiviteli engedélyek panama-ügyében.

Letartóztatták a földművelésügyi miniszter vejét. — A zalamegyei kisgazdák egyesülete bizalmatlan a földművelésügyi kormányzat iránt. — A kisgazdapárt zalamegyei vezetői szintén ludasok a dologban. — Az állatkvitelnél is történtek visszafordítások.

A kiviteli engedélyek botrány-hulláma napról-napra nő. A rendőrségen teljes erővel folyik a nyomozás, mely mind több és több szennyet hoz felszínre. Tény, hogy a bűntény megállapítása a rendőrségre, annak elbírálása pedig a független bíróságra tartozik, ennek a dolognak van azonban egy erkölcsi háttere is, mely felett a józan magyar közvélemény van hivatva ítéletet mondani. Ez a politikai rész! Teljesen hamis az az álláspont, hogy ezt a botrányengert politikai szempontból nem szabad bírálást tárgyává tenni. Mert vajjon hogyan egyeztethető össze a nép bizalmából nyert képviselői mandátummal az, hogy akadjanak egyes képviselők, kik pénzért kijárást teljesítsenek. Pedig hogy képviselők is szerepelnek a botrányos panama-ügy ma még összevont külisz-zási mögött, az már világosan látszik abból a tényből, hogy bár a kisgazdapárt bizalmat szavazott vezetőségének, mégis magában a pártban is hangzottak el ezzel ellenkező vélemények.

Rubinek nagyatádi Szabó ellen (?)

A fővárosból jövő értesüléseink szerint Rubinek Gyula kijelentette, hogy ő már régebben figyelmeztette nagyatádi Szabó Istvánt a panamáról szállongó hírekre és egyes tényekre, de úgy látszik, teljes bizalmát bírta titkára és nem tudott meggyőződni egyes konkrét tényekről.

Összeférhetetlenségi bejelentések.

Parlament körökben szó van arról, hogy a nemzetgyűlés összeülése napján bizonyos képviselők ellen összeférhetlenségi bejelentést tesznek. Úgy a kisgazda-, mint a keresztény-pártban hangsúlyozzák, hogy a magukról megfeledezett képviselőknek, akik nem közérdekű ügyben, hanem magánosok érdekében jogtalan üzletekért, sőt esetleg díjazásért közbenjártak, a legmesszebbmenő konzekvenciákat kell levonni. Mert hiszen ez a legkevésbé, amit a magyar közvélemény megkövetelhet ebben a botrányban. És ezt megköveteli azoknak a képviselőknek a reputációja is, akik az ügyben nem szerepelnek.

Mit mond a vidék?

A vidéken sokkal józanabb szemmel itélik meg az egész helyzetet, mint a botrányok iránt érzéketlen fővárosban. Azt mondja a vidék, hogy a bűntény kiderítése igenis a rendőrségre tartozik, tehát ez valóban nem politikai kérdés, de ha ebben az ügyben politikások keze is szerepelt, úgy igenis politikai ügy is lesz az, mert nem üríthető, hogy erkölcsi takaróba bujva és erkölcsi magaslatról erkölcsöt hirdetve politizáljanak egyesek, akik panama-lovagok.

Bizalmatlanok a zalamegyei kisgazdák.

A zalamegyei kisgazdák egyesülete e héten tartotta negyedévi közgyűlését Zalaegerszegen, amelyen többek hozzászólása után Novák János volt országgyűlési képviselő indítványára bizalmatlanságot szavaztak a földművelésügyi kormányzatnak a gabona- és állatkviteli visszaélések miatt. A bizalmatlansági feliratot írásban terjesztik fel nagyatádi Szabó István miniszterhez.

A zalamegyei kisgazdapárt és az újabb letartóztatottak.

Annak idején, midőn a Keresztény Kisgazda és Földműves Szövetség Zalamegyében is kibontotta zászlóját, szinte lehetetlen nehézségekkel kellett megküzdnie és szervezeti munkánk sok helyen megtört az ottani kisgazdapárt vezetőségének mákacságán. Szerete hangoztatták, hogy a zalamegyei kisgazdák már rég szervezve vannak politikailag, és most kiténik, hogy ez a szervezkedés tulajdonképpen gazdaságilag is megtörtént, de nem a kisgazdák, hanem egyesek érvényesítésére és anyagi gyarapodására. Az újabb letartóztatottak sorában ott szerepel Marton János, a zalamegyei kisgazdapárt elnöke és dr. Szabó Lajos, a zalamegyei kisgazdapárt titkára.

A titkár úr!

Biztos értesüléseink voltak már hosszú hónapokkal ezelőtt, hogy dr. Szabó titkár úr, egy bizonyos mennyiségű vajjal jár a fején, mely a kommunál idejéből származott, amikor is az „elvtársak” körében igen jelentős szerepet játszott. Ép azért bizalmatlansággal fogadtuk, sőt visszautasítottuk az általa felajánlott „testvéri együttműködést a kisgazdák érdekében”, kijelentvén, hogy céljaink ellenkezők, mi a gazdasági megerősödést munkáljuk, míg az ő céljaik merőben politikaiak. Őszintén szólva, idegenkedtünk egy olyan férfival nexusba lépni, kit a kommunál bukása után letartóztattak és csak kegyelmes gazdája jóindulatának köszönhetette, hogy megmenekült a súlyosabb következményektől és hogy azután mint egy politikai nagy párt mégis titoknoká működhetett.

Az állatkviteli visszaélések.

A gabonakviteli engedéllyel üzött visszaéléssel kapcsolatban egyre több hang hallatszik az állatkviteli engedélyek körül elkövetett visszaadásokról is. A szaklapokban burkolt gyanúsítások jelennek meg, melyek hirtelen megdöbbentőek, sok millió üzletekről, és az állat, főleg a lókviteli engedéllyel üzött láncolásról beszélnek.

Ismeretes, hogy az antánt Németországtól a jóvátétel fejében több százezer darab élő-

állatot is követelt a német kereskedők és megbízottak beutazták Magyarországot, jügozsláviát és Romániát, hogy a szükséges állatkontingenst összevásárolják. A kviteli Magyarországról volt a legkedvezőbb, mert itt a korona 250—280-as kurzusa idején az állat ára hihetetlen mértékben esett és egy jó minőségű teherlovat ugyanannyi koronáért lehetett itt megvásárolni, mint ahány márká volt Németországban a forgalmi értéke. Hasonló volt a helyzet egyéb élőállatoknál is.

A kormány, mint ismeretes, a lókviteli illetéket darabonként kétezer koronában állapította meg. A kviteli üzlet nagy hasznát tekintve, természetes, hogy az engedélyekért az érdekeltek körében elképzelhetetlen túlekedés folyt. A szigorú vizsgálat feladata kideríteni a tényállást, — annyi azonban máris bizonyos, hogy a kviteli engedéllyel nagyarányú láncolás folyt és öt-nyolcezer koronán alul nem lehetett engedélyhez jutni, noha a földművelésügyi miniszter az illetéket csupán kétezer koronában állapította meg. Kivánatos volna már, hogy az egyre hangosabb gyanúsítás megszünjék. A földművelésügyi miniszterium érdemes tisztviselőinek igazolása érdekében is feltétlenül szükséges, hogy a most folyó vizsgálatot kiterjesszék az állatkviteli ügyekre is és megállapítsák, vajjon tényleg magánosok és olyanok kaptak-e engedélyt, akiknek az állatkvitelhez semmi közük és kik tettek szert a kviteli engedélyek körül meg nem engedett jövedelemre?

A panamisták.

A kviteli engedélyek körül elkövetett megveszélgetés büntette és erre való felbujtásban való részesség miatt a rendőrség újabb letartóztatásba helyezte Forbáth Róbert tiszdebizományost, Tankovics Miklós magánhivatalnokot, a földművelésügyi miniszter vejét, Marton Jánost, a zalamegyei kisgazdapárt elnökét, dr. Szabó Lajost, a zalamegyei kisgazdapárt titkárát, Bodor Zoltán kereskedőt, Feldmár Mór kereskedőt és ennek nejét, Grósz Erzsébetet. Kiváncsiak vagyunk, meddig nő a diszes társaság?

A Ludvig-testvérek.

A mai nemszeretem napokban olyan a lelkünk, mint az özönvíz idején kibocsátott első galambja Noénak, fáradtan térfégre a vizek felett és nem talál nyugvópontot sehol; pedig olyan jó volna már egyszer szemlélni annak a bizonyos jobb jövődönök zöld olajágát. De háborgó, reménytelenül szennyes víz borít mindent, ami érték a jövődön szempontjából. Legfeljebb a szemlélődő lélek tudja észrevenni, megjelölni azokat a fixpontokat, amelyekre biztosan számolhat a jövődönje kiépítésében a nemzet.

Különbön egészen egyszerű az eset. Az állami tanítóképző homlokára Sarudy igazgató buzdítólkodása folytán ismét feltették a magyar címer fölül annak integrálisan kiegészítő részét, a kommun örülteji által ledobott és sárbaipott magyar koronát. A cinkbádógból készített munka már méreteiben is imponáns valami, mert 145 cm. széles átmérőjű és 132 cm. magas. Ami azonban leginkább megemlítenendő, az egész művészi kviteli szép munka a pápai iparosvilágnak három közismert és közbecsülésben álló testvérét, a Ludvig bádogostmester fivéreket dicséri, akik rajz után, a művészi magaslatra emelt ipar legfokéletesebbjeit nyújtották a minden gép mellőzésekkel, tisztán kézimunkával előállított dombormű-remekben. Nem kényerünk a hízkelkedés, de az igaz érdem jutalmazó elismerésére kötelez bennünket a köz, akinek szolgálatában állunk. S éppen azért örömmel jegyzünk fel mindent, még ha az illetők szerénységét sérti is, mert ami érték, kiválóság az egyesekben, az az egész nemzet elidegeníthetetlen közkinccse.

Hirdessen a „Dunántúli Hazánk”-ban.

A földreform végrehajtási utasításának ismertetése.

(Folytatás.)

Hol kell a zárlatot kérni?

A zárlatot a telekkönyvi hatóságtól kell kérni. Evégből az 1. és 2. pont alatt említett esetekben be kell mutatni az OFB. határozatát. Ezt a határozatot az OFB. a járadékélvész kérelmére hozza. A kérelmet indokolni kell. Határozathozatal előtt az OFB. a szükséghez képest tárgyalást tarthat.

A 3. pont esetében a nemleges foglalási jegyzőkönyv hiteles másolatát és a szükséghez képest közégi bizonyítványt kell bemutatni.

Hozzájáruló alatt a törvényes házastársat, a lemenő vagy felmenő ági rokont és általában az egy családi közösségben élő rokonokat és házastársait kell érteni.

A visszavétel joga a telekkönyvbe feljegyezhető.

Átruházás, terhelés, megosztás.

Ha a járadékélvész az állam, a járadék-telek vagy hasznélvezetét megterhelni, átruházni, megosztani vagy a járadékteleket haszonbérbe adni csak az OFB. hozzájárulásával lehet. Ez a szabály áll a bérletre is. Evégből igazolni kell azokat a körülményeket, amelyekre az OFB. határozatát alapíthatja, pl. hogy a terhelés hasznos beruházásra, öröklési osztály kifizetésére szükséges, hogy az átruházás, megosztás, haszonbérbe (bérbe) adása nem vezet a földnek egy kézbe halmozására, sőt a járadék-telek olyan kézbe jut, amelynek földhöz juttatása a törvény szerint kívánatos. Ha a járadékélvész nem az állam és a járadéktelekszerződésben a járadékélvész kikötötte, hogy a járadékteleket vagy hasznélvezetét csak az OFB. hozzájárulásával, vagy ha a járadékélvész a Magyar Földhitelintézetek Orsz. Szövetsége, vagy az Orsz. Központi Hitelszövetkezet, ennek a hozzájárulásával lehet megterhelni, átruházni, megosztani vagy haszonbérbe (bérbe) adni, a hozzájárulás megadása tekintetében az előbb felsorolt szempontok az irányadók.

Legelőilletőség.

Mezőgazdasági művelésre alkalmas járadék-telekhez lehetőleg legelőrészt (legelőilletőséget) is kell adni, ha csak a járadéktelek állagához legelő vagy rét nem tartozik.

Ha több járadéktelekhez osztatlan közös legelőt adnak ki, erre az osztatlan közös legelőkről szóló 1913. X. t.-c. rendelkezései nyerne alkalmazást. A legelőtársulat megalkotása iránt az eljárás tehát nyomban meg kell indítani. A megindítást a gazdasági felügyelőség ellenőrzi s az OFB. is kezdeményezheti.

A családi otthont védő rendelkezések. Családi tüzhely biztosítása.

Az állam a földbirtok helyesebb megosztást szabályozó rendelkezésekről szóló törvény alapján azért juttat egyeseknek ingatlanokat, hogy részükre állandó családi tüzhelyet tartósan biztosítson.

Állandó családi tüzhely tartós biztosítása végett a Törvény kimondja, hogy az állam által egyeseknek akár közvetlenül, akár a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, az Országos Központi Hitelszövetkezet, vagy más szervezet közvetítésével juttatott ingatlanok (ideértve az ilyen járadékteleket is) külön jogszabályok oltalma alatt állanak.

Az egyeseknek juttatott ingatlanokat oltalmazó külön jogszabályok azoknak az érdek eit

védik, akiknek a földbirtok helyesebb megosztást szabályozó állami tevékenység folytán föld jut. Erre a Törvény végrehajtásánál eljáró hatóságok az érdekeltek figyelmét minden kinálkozó alkalommal felhívni s őket a családi otthont védő rendelkezések előnyéről felvilágosítani kötelesek.

A családi otthont védő jogszabályok a halasztást nem tűrő sürgős esetekben házhelyek kijelöléséről és kishaszonbérletek alakításáról létesített házhelyekre is vonatkoznak.

Védett ingatlanok.

A családi otthont védő külön jogszabályok oltalma alatt álló ingatlanok:

1. A családi ingatlanok;
2. A földbirtok helyesebb megosztását szabályozó állami tevékenység folytán juttatott egyéb ingatlanok.

Az 1. pont alá esik az említett állami tevékenység folytán juttatott minden birtok, amelyet a jelen törvény alapján az OFB. hivatalból, vagy az OFB. hozzájárulásával magának az az ingatlanok tulajdonosa kifejezetten családi birtokká nyilvánít, továbbá az OFB. hozzájárulásával családi birtokká nyilvánított minden más birtok.

A földbirtok helyesebb megosztását szabályozó állami tevékenység folytán juttatott mindaz a birtok, amely az előző bekezdésben foglaltak szerint nincs családi birtokká nyilvánítva, védelme alá esik.

A jelen törvény alapján kiadott házhelyek, amennyiben azok családi birtokká nyilvánítva nem lesznek, ugyanolyan védelemben részesülnek, mint a jelen törvényben említett ingatlanok.

(Folytatás a legközelebbi számunkban.)

LEGÚJABB.

Felvételi ügyünk a népek szövetségébe.

Genf, szept. 17.

Az itteni magyar küldöttség újabb néhány napi haladékokért a „Népek Szövetségé”-be való felvételre irányuló kérelem előterjeszhető tárgyában. Az albizottság ezidőszert Lett-, Finn- és Esztország felvételi ügyeivel foglalkozik. Az általános hangulat nem irányul Magyarország felvétele ellen, pedig a kisanánt semmiféle erőszaktól sem riad vissza, hogy Magyarország és ennek szószólója, gróf Apponyi Albert ellen hangulatot keltsen. Széltében osztogatják és elküldik Björnsonnak azt a nyílt levelét, melyet annak idején Apponyi Albert grófnak intézett a felsőmagyarországi erőszakos magyarosítás ügyében.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtelekkel és kedvező feltételekkel tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át.

Igazgatóság:

Budapest, IV., Fővám-tér 2., félem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Debreczen.
Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szekesvárház,
Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger,
Czegled, Kecskemét és Pápa.

HIREK.

— **A megyéspüspök Pápára jön.** Dr. Rott Nándor veszprémi megyéspüspök jelenleg a pápai és csóti esperesi kerületben bérma-körúton van. Ennek befejeztével e hó 20-án pár napi tartózkodásra Pápára érkezik, ahol ünnepeles fogadtatásban lesz része.

— **A főszoigabírói hivatal köréből.** Belák Lajos járási főszoigabíró szabadságáról e hó 13-án bevonult s a főszoigabírói hivatal vezetését dr. Jerffy József tb. főbíróól átvette. Dr. Sült Lajos tb. főbíró szabadságát e hó 14-én megkezdte.

— **Egyházköri közgyűlés.** Mint már említettük, a dunántúli ref. egyházkerület e hó 24. és következő napjain városunkban tartja évi rendes közgyűlését. Ennek keretében 25-én, vasárnap 10 órakor a helybeli ref. templomban gyászistentisztelet lesz a kerület halhatatlan emlékeztető fögöndnoka, Tisza István gróf emlékeztetőre, mikor is az egyházi beszédet Kis József pápai esperes-lelkész mondja. Utána papszentelés lesz, mit Németh István püspök fog végezni.

— **A „Veszprémmegyei Általános Tanító-Egyesület”** f. évi szeptember 20-án délelőtt 9 órakor központi választmányi, és utána 11 órakor tisztújító közgyűlést tart Veszprémben, a vármegyei székház dísztermében. Veszprém 1921 szeptember 8-án. Gondör Ferenc, elnök; Jilek Ferenc, alelnök. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Ének: Himnusz. Ima: Nemzeti Hísekegy. — 2. Elnöki megnyitó. — 3. Számadások betérjesztése, a régi tisztviselők részére a felmentvény megadása. — 4. Az egyesület újraszervezése, illetve az alapszabályok módosítása. — 5. Tisztújítás. Kijelölő bizottság javaslata a korelnök, a szavazatszédő bizottság, valamint a megválasztandó tisztikar és a központi választmányi tagokra. — 6. A megválasztott elnök átveszi a gyűlés vezetését, küldöttség által meghívja a vármegye új tanfelügyelőjét, ezen időre a gyűlést felfüggeszti. — 7. Elnök üdvözli a kir. tanfelügyelőt. — 8. Szokoliszky Rezső kir. tanfelügyelő üdvözli tanterületének tanszemélyzetét és ismerteti tanügyi programját. — 9. Máthé József, a „Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetsége” elnöke, esetleg még más szövetségi kiküldött alkalmi előadása. — 10. Elnöki előterjesztés az országos szövetségbe való belépésre. — 11. A „Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája” kiküldöttjének előadása. — 12. Indítványok. (E címen terjeszthetők elő a panaszok és sérelmek is, de csak azok tárgyalatnak le, amelyek legközelebb a választmányi ülést (d. e. 9 óra) megelőzőleg az elnöknek írásbelileg átadattak). — 13. Elnöki zárszó. — 14. Ének: Szózat.

— **Egy nyugatmagyarországi szabadsághős temetése.** A Nyugat-Magyarországi vívott határszéli harcokban Kalocsy Imre czeglédi származású gazdász, volt tartalékos hadnagy, — aki annak idején Verdun erődjei alatt is harcolt — szeptember 3-án délután a Gyanafalva mellett vívott ütközetben áldozatul esett egy gyilkos osztrák golyónak, holttestét eltemetni azonban hazavitték szülőföldjére, Czeglédre. Pénteken délután a Kossuth-térről, a templom főbejárata előtt emelt ravatalról, Czegléd város lakosságának osztatlan nagy részvételével temették el az ifjú szabadsághóst.

— **A magyar postabélyeg jubileuma.** A magyar postabélyeg kibocsátásának félézázados évfordulója alkalmára sorozatos ünnepeket tartanak Budapesten.

— **A pápai önkéntes tűzoltótestület záró gyakorlata.** A pápai önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága a nyári tűzoltógyakorlatok befejezésékepen vasárnap, é. hó 11-én délelőtt a városmajorban ünnepélyes zárógyakorlatot rendezett. A gyakorlaton szépszámu érdeklődő közönségen kívül a polgármesterrel élén a városi magisztrátus több taggal, képviseltette magát. Mielőtt a gyakorlatok megkezdődtek volna, Víz Ferenc parancsnok szavakal üdvözölte a vendégeket, majd elrendelte a gyakorlatok megkezdését. Wolmuth Lajos segéd-tiszt elsőben rendgyakorlatokat vezényelt, majd Víz főparancsnok személyes vezényletével iskolaszereles, szergyakorlat és támadás következett. A gyakorlatokat megkezdte, alapos kiképzés, teljes hozzáértés jellemezte. Tűzoltóink óramű pontossággal végezték a dolgukat, mindenki ismerte feladatát, zavarnak, haphadóságnak nyoma sem volt, pár perc alatt a rendelkezés végre volt hajtva. Pápa város polgársága nyugodt lehet, az 50 tagból álló derék gárda veszedelem esetén meg fogja tenni a kötelességét. Gyakorlatok után a vendégek megismerkedtek a tűzoltó-szakasz szép új nyári egyenruhájában katonás diszimenetben vonult el a vendégek előtt. Ezek után dr. Tenzlinger József polgármester a város közönséges nevében keltes szavakban köszönte meg a tisztikar és a tűzoltók buzgó fáradozását, majd kilépett a sorból az újonnan felfogadott kilenc városi tűzoltó és Szokoly Viktor v. tanácsos előlvasása után tetette a működési esküt. Am a parancsnokság előzékenysége a hasznosat a kellemessel is összekötötte. A zárógyakorlatok befejezése után a csinosan dekorált szertárban fehér asztalok várták a vendégeket és bajtársakat, ahol a társaság feszelen, bajtársias hangulatban déli harangszóig elpharagzott.

— **Visszakapjuk Székelyhidét és Bihar-diószegét.** Berettyóújfalui jelentések szerint, vasárnap délután nagy ünnepséget rendeztek Nagyletán annak öröme, hogy Székelyhidét és Bihar-diószegét rövidesen visszacsatolják. A hír a jelenleg Nagyváradon működő határmegállapító bizottság munkájával áll összefüggésben. Kiszivárgott értesülések szerint a bizottságnak Francia és angol tagjai is meglepetéssel látták, hogy a békeszerződés ezeket a magyar községeket is Romániának adta. Az előterjesztésben, amelyet Párisba küldenek, a híradás szerint az foglaltatik, hogy ezeket a helységeket néprajzi és gazdasági viszonyaik Magyarországhoz kényeszerítik.

— **Köszorumogváltás.** A Pápai Takarékpénztár Sult József felfüggető-bizottsági elnök elhalálozása alkalmából köszorumogváltás címen 500 koronát küldött hivatatomnak. A pénzeszég átvételét nyugtázom azzal, hogy azt a városi szegényalapba beutalom. Pápa, 1921. évi szeptember hó 10. Tenzlinger polgármester.

— **Vénaszöngök nyarai.** A meteorológiai intézet jelenté: Európa északi részét alacsony, déli részét magas légnyomás borítja. Az idő Középeurópában derültebb lett és csupán a német tengerpartokon szales. jelentékény eső Németországban és Lengyelországban esett. A hőmérséklet emelkedett. Hazánkban többnyire derült száraz és enyhe idő uralkodott.

— **Gyermeknap.** Az Országos Gyermekvédő Liga veszprémmegyei bizottsága 1921. évi szeptember hó 25-én az egész vármegye területén gyermeknapot óhajt rendezni, hogy a közönség előtt a nagyfotosságu akció eddigi szép eredménye ismeretes legyen, közöljük, hogy a veszprémmegyei bizottság az 1916/17. évben 16, 1917/18. évben 25, 1818/19. tanévben 43, 1919/20. tanévben 52 és 1920/21. tanévben pedig 72 hadiárvt neveltetett és iskolázottat, azonkívül hadiárvaház építése is tervbe van véve. A felsorolt adatok minden szónál szebben beáználnak és már csak elég nyomós okot szolgáltatnak arra, hogy a ligát minden egyes a maga tehetsége szerint támogassa. A megtartandó gyermeknapon, szeptember 25. vasárnap a helybeli keányegyesületek fognak gyűjtéseket rendezni. A polgármester felkéri a helybeli lelkész urat, hogy e napon sziveskedjenek a templomi gyűjtést elrendelni és a célt megmagyarázni. Az utcai urnagyűjtésről külön fog gondoskodás történni. A befolyt adományok a polgármesteri hivatalba juttatandók.

— **Futballmérkőzés.** A Pápai Sport Egylet a Győri Vasutas Sport Club első csapatával 1921 szeptember 18-án, vasárnap d. u. 3 óraker futballmérkőzést rendez a külső várkerben. Ülhely 20 K, állóhely 10 K, katona-, diák- és gyermekjegy 5 K. A jegyek láthatóan viselendők. A várkeri jeggyel nem rendelkezők részére bejárat a Győri-út felőli kapun.

— **Nem adnak kivételi engedélyt élelmiszerekre.** A földmíveléstudgyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben engedélyhez kötötte a hagymának, friss káposztának és egyéb főzelékféléknek kivételét. Engedélyhez kötötte továbbá a miniszter a Nagytétényben létesített nyíltvásárról és exportvásárról belföldi kővér sertésnek, valamint belföldi sertészsirnak, szalonnának és hájsnak vámkülföldre való kivételét is. A miniszter egyidejűleg közhírré tette, hogy buzára, rozsa, árpára, zabra, tengerire, babra, borsóra, burgonyára, friss és elkészített zöldségfélére, illetve főzelékeműre, ék és leölt baromfira, tojásra, belföldi zsirra és belföldi kővér sertésre kivételi engedélyt nem fog adni.

— **A Felvidékről kiutasítják a magyar állampolgárokat.** A tót miniszterium táviratilag rendeletet adott ki, hogy minden magyar állampolgárnak 24 óra alatt távoznia kell a Felvidékről. Az intézkedés összefügg a Felvidéken mind erősebben folytatott lengyel és magyar kémkedéssel.

— **Versenyfárgyalás.** A zalaegerszegi internálótábornak azonnali szállításra takarokra, száfmazsákokra, vánkósokra, muskashuhákra, lábbelikre és evőcsészákra van szüksége. Pályázni szeptember 25-ig lehet a belügyminiszterium révén.

— **Köbor cigányok a Dunántúlon.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez a Dunántúli több részéről ismételtlen érkeztek be panasok a köbor cigányok garázdálkodása miatt. Különösen sok a cigányok kihágása a Dunántúli több részében. A garázdálkodás most felterjesztéssel akar fordulni a kormányhoz, hogy a köbor cigányokat fékezze meg és ezt a célnak gazdaságot véglegesen rendezze.

— **Hadifoglyok hozzátartozóihoz.** A polgármesteri hivatal felhívja mindazokat, kiknek hadifogságba jutott a Orszországon tartózkodó hozzátartozójuk van, hogy ezen körülményt a hazaszállítás miatt a városi jegyzői irodában szeptember hó 19-ig jelemték be.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Lapkiadósnos: Zaitavy Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Hornyolt cementeserép kapható
KUNT TESTVÉREK
építőmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

Önkéntes árverés.

Pápan, Veszprémi-út 52. szám alatt, az országos vásártérrel szemben felkő

Petőfi-vendéglő

magánkézből azonnal eladó. Legkésőbb 1921. év szeptember hó 30-án délelőtt 11 óraker a helyszínen nyilvános magánárverésen a legtöbbet ígérőknek eladatik. A helyiség áll 3 kocsamahelyiség, sőtés, pince, 3 lakószoba, két konyha, istálló és egy cserepes magtárból, 1800 □-öl területtel együtt.

Eladási, illetőleg árverési feltételek megtudhatók dr. Vathy Gábor ügyvédi irodájában Pápan.

Csépléshez

Motorbenzin	Gépolaj
Motorhengerolaj	Gőzhengerolaj
Sárga gépzsir	Gyanta
Csapágyfém	Gépszij
Ponyva	Varrószij
Zsák	Klingerit
Mérlegek	Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.
„Lister” angol motorok magyarországi képviselete.
PÁPA, Főter 17. Telefon 121.

Önkéntes árverési hirdetés.

Koritschner Vilmos pápai lakos, nagyhantai (Óreghegybeli) mintegy 10 hold kiterjedésű

szőlő és szántóból

álló ingatlanai, a rajta kitűnő karban lévő épülettel együtt 1921. évi szeptember hó 18-án vasárnap d. u. 3 óraker a helyszínen önkéntes árverésen eladatk.

Az árverési feltételek a helyszínen közöltek, de előzőleg is megtudhatók dr. Lusztig Sámuel pápai ügyvédnél.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanycsereleéseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközöl, Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők. Főző- és fűtőkészülékek. Házitelefon.